

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.10.1993, sp. zn. 7 Cmz 30/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:7.CMZ.30.1993.1

Číslo: 16/1995

Právní věta: Z ustanovení § 9 odst. 6 a § 11 zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve vazbě na ustanovení § 765 odst. 1 obch. zák. vyplývá, že v rámci transformace družstva lze rozhodnout buď o tom, aby družstvo po transformaci působilo dále, nebo aby se rozdělilo na více družstev, anebo aby se přeměnilo na jednu nebo více právnických osob podle obchodního zákoníku. Z toho nelze dovodit, že by v rámci transformačního procesu mohlo dojít k přeměně družstva na družstvo, které bude jinou právnickou osobou. Pokud se družstvo po transformaci nerozdělí na více družstev nebo nepřemění na obchodní společnost, anebo pokud nedošlo ke kombinaci obou způsobů, totiž k rozdělení družstva s tím, že některé nástupnické subjekty vznikají jako nová družstva, zatímco jiné vznikají jako obchodní společnosti, trvá původní družstvo nadále s tím, že se po zápisu změn podle ustanovení § 765 odst. 2 obch. zák. považuje za družstvo založené podle obchodního zákoníku

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 16.10.1993

Spisová značka: 7 Cmz 30/93

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Člen družstva

Předpisy: 42/1992 Sb. § 9 odst. 6
§ 11 513/1991 Sb. § 765 odst. 1
§ 765 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Návrhem ze dne 19.11.1992 požádal předseda Zemědělského družstva v H. o povolení zápisu výmazu tohoto družstva do obchodního rejstříku a o povolení zápisu nového družstva k témuž dni. K výzvě soudu doplnil návrh podáním ze dne 10.12.1992, v němž uvedl, že členská schůze Zemědělského družstva v H., konaná dne 2.10.1992, se usnesla o zrušení družstva bez likvidace s tím, že právním nástupcem rušeného družstva bude nově ustavené Zemědělské obchodní a výrobní družstvo v H.

Okresní soud v Ostravě usnesením z 23.2.1993, č. j. Dr. XXI 17-129, povolil zápis výmazu zrušovaného družstva do obchodního rejstříku.

Proti tomuto usnesení podal bývalý generální prokurátor České republiky stížnost pro porušení zákona podle čl. III bod 1 písm. i) zákona č. 519/1991 Sb. a § 236 odst. 1 o. s. ř. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 519/1991 Sb. Tuto stížnost pro porušení zákona odůvodnil generální prokurátor ČR tím, že ustanovení § 11 zákona č. 42/1992 Sb. upravuje kogentním způsobem postup družstva po schválení transformačního projektu, přičemž ze znění tohoto ustanovení je zřejmé, že pokud se transformované družstvo nedělí na více družstev, ani z družstva nevzniká jiná podnikatelská forma než družstvo, může se transformované družstvo pouze přeměnit podle ustanovení § 765 obch. zák. na družstvo, které bude působit dále, k čemuž schválí změny stanov. V takovém případě dosavadní družstvo nezaniká, ale považuje se za družstvo založené podle obchodního zákoníku. Členská schůze tedy nemůže původní družstvo zrušit bez likvidace a nelze tedy ani povolit zápis jeho výmazu do obchodního rejstříku.

Vrchní soud v Praze rozhodl o této stížnosti pro porušení zákona tak, že uvedeným usnesením Okresního soudu v Ostravě byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Rozsahem a důvody stížnosti pro porušení zákona byl Vrchní soud v Praze vázán (čl. III bod 1 písm. e/ zákona č. 519/1991 Sb., čl. II bod 2 zákona č. 24/1993 Sb. a § 242 odst. 1 o. s. ř. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 519/1991 Sb.).

Z ustanovení § 765 obch. zák. vyplývá družstvům, vzniklým před účinností obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.), povinnost předložit po přeměně provedené podle zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, rejstříkovému soudu stanovy přizpůsobené úpravě družstev podle obchodního zákoníku. Z ustanovení § 9 odst. 6 a § 11 zákona č. 42/1992 Sb. ve vazbě na § 765 odst. 1 obch. zák. vyplývá, že v rámci transformace lze rozhodnout buď o tom, aby družstvo po transformaci působilo dále, nebo aby se rozdělilo na více družstev anebo aby se přeměnilo na jednu nebo více právnických osob podle obchodního zákoníku. Z toho, že ustanovení § 9 odst. 6 písm. c) a § 11 odst. 1 písm. c) výslovně připouští i přeměnu transformovaného družstva na právnickou osobu podle obchodního zákoníku (a právnickou osobou podle obchodního zákoníku je zcela nepochybně míněno i družstvo, o čemž ostatně svědčí i odkaz na ustanovení § 221 obch. zák.) však nelze dovodit, že by v rámci transformačního procesu mohlo dojít k přeměně družstva na družstvo, které bude jinou právnickou osobou. Ustanovení § 9 odst. 6 a § 11 odst. 1 zákona č. 42/1992 Sb. je nutno vykládat ve vzájemné souvislosti a z takového výkladu vyplývá, že pokud se družstvo po transformaci nerozdělí na více družstev nebo nepřemění na obchodní společnost anebo pokud nedošlo ke kombinaci obou způsobů, totiž k rozdělení družstva s tím, že některé nástupnické subjekty vznikají jako nová družstva, zatímco jiné vznikají jako obchodní společnosti, trvá původní družstvo nadále s tím, že se po zápisu změn podle ustanovení § 765 odst. 2 obch. zák. považuje za družstvo založené podle obchodního zákoníku.

Rejstříkový soud tedy neměl v daném případě povolit požadovaný zápis do obchodního rejstříku. Pokud však družstvo splnilo podmínky stanovené zákonem pro schválení transformačního projektu, lze postupem podle § 765 odst. 4 obch. zák. vyzvat družstvo k předložení přizpůsobených stanov podle § 765 odst. 2 obch. zák. a provést zápis změn podle tohoto ustanovení do obchodního rejstříku. Stížnost pro porušení zákona, podaná v dané věci generálním prokurátorem ČR, je tedy důvodná a Vrchnímu soudu v Praze nezbylo než této stížnosti vyhovět, napadené usnesení zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Právní názor Vrchního soudu v Praze vyslovený v tomto rozhodnutí je pro soud prvního stupně závazný.